

Студентски лист

Педбас

Педагошки факултет у Сомбору

Број 6 • децембар 2018. • година III

ISSN 2466-4405

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Катарина Плазинић

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

САРАДНИЦИ:

Андреј Палић	Милена Ференчевић
Биљана Макра	Миона Илић
Богдан Попов	Мирослава Палалић
Марија Андријин	Нела Карамарковић
Марина Милошевић	Петар Зорић
Милана Каралић	Сања Болобан

© Педагошки факултет у Сомбору, 2018

ДИЗАЈН:

Растко Гајић

Часопис излази два пута годишње.

САДРЖАЈ:

	Уводна реч уредника	3
	Скуп студената библиотекарства Србије.....	4
	Пређимо на „ТИ“: Интервју са проф. др Александром Јанковићем.....	5
	Једно путовање у Праг.....	6
	Е-књига vs штампана књига	8
	Будући учитељи као глумачке звезде.....	10
	Топ 10: најглупљи изговори за „давање корпе“	12
	Наша књижевност.....	14
	<i>Сћаго</i>	16
	<i>Да смо знали</i>	17
	<i>Ојрошјајна</i>	16
	<i>„Ако“</i>	16
	<i>(Не) ђознаваји шеде</i>	16
	Фотографије наших уметника	18

pefas.sombor@gmail.com

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Катарина Плазинић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016) - . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Уводна реч уредника

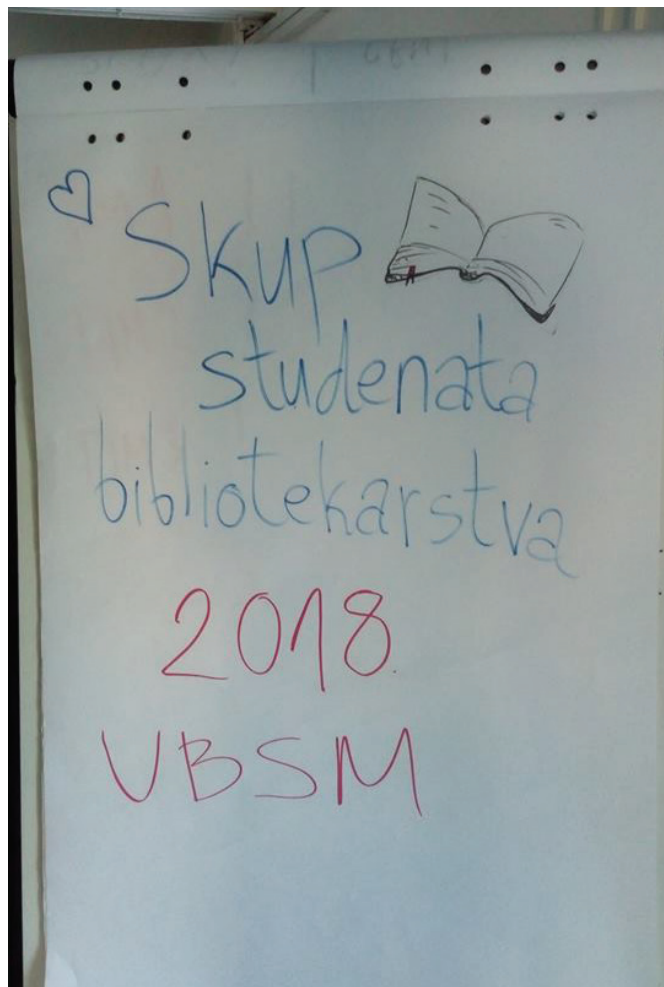
Чудо једно како је овај живот чудо. У једном тренутку помислиш да је све изгубљено, да би већ у наредном схватио да си у заблуди. Сваки дан је прилика да даш све од себе како би извукао најбоље. Сваки дан је нова шанса, а свака шанса је нова могућност за успех. Ухвати се тог свог јединог парчета неба и држи га са обе руке. Искористи сваку прилику која ти се пружа, јер само тако можеш да се развијаш и напредујеш. Немој да се плашиш. Слободно дај себи и другима могућност да урадите нешто лепо заједничким снагама. Главу горе и нема одустајања – никад!

Скуп студената библиотекарства Србије

Скуп студената библиотекарства Србије одржан је 26. октобра 2018. године у Београду, у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“. Организован је од стране студената Филолошког факултета. Идеја је била да студенти са Педагошког факултета из Сомбора обиђу Универзитетску библиотеку и упознају се са студијским програмима библиотекарства у Србији, Босни и Херцеговини и Хрватској.

Након представљања система образовања у поменутиим државама, организована је радионица са темом „Идеални програм студија библиотекарства“. Студенти Педагошког факултета су изнели мишљење да је најбољи студијски програм на нашем факултету у Сомбору, са чим су се сложили и студенти четврте године из Београда. Након поделе у тимове, састављали смо наш идеалан студијски програм. Заједнички смо дошли до закључка да би студенти са оба факултета желели да имају више књижевности и библиотечке праксе.

Да би овај скуп деловао занимљивије, а опет да се не удаљимо од теме истог, сви студенти су заједнички смишљали библиотекарску причу. Идеја је била да сваки члан напише по једну реченицу, која треба да се надовеже на претходну и тако сачинимо једну причу. Наша библиотекарска прича је започела реченицом: "Била једном једна библиотекарка, без иједног колеге". На овај начин смо се међусобно боље упознали, зближили и разменили мишљења, а уједно и добро забавили.

Уследила је дебата под називом „Да ли треба студирати библиотекарство“? Студенти који су били „за“ су рекли да је библиотекарство корисно, да је то наука која траје и да су потребни школовани људи који ће ширити знање, али и да се често сусрећу са негативним мишљењима и различитим ставовима околине. Није било студената са ставом „про-

тив“, али је било оних који не придају тако велики значај овој науци. Сви заједно смо се сложили да је наш задатак као будућих библиотекара да убедимо људе да је библиотекарство корисно и да им покажемо праве вредности овог посла.

Одјавну реч имали су студенти са Филолошког факултета где су похвалили рад нашег факултета и наш студијски програм. По завршетку скупа сви заједно смо отишли на Сајам књига и наставили дружење. За нас је ово било једно ново искуство, вратили смо се са позитивним утисцима, имали прилику да упоредимо рад нашег факултета са другим факултетима, посетили смо још једну библиотеку и најважније стекли смо нове пријатеље у нашој будућој струци.

Биљана Макра
Милана Каралић

Пређимо на „ТИ“

интервју са проф. др Александром Јанковићем

1. Реците нам нешто о себи.

Рођен сам 1970. године у Новом Саду, где сам похађао, и завршио, Основну школу „Ђура Даничић“, а онда, на нивоу средњег образовања две године заједничких образовно-васпитних основа (како се то популарно звало шуварица или заједничко средње васпитање и образовање, односно ЗСВО). Након тога, у склопу III и IV разреда, једну за тада специфичну школу коју је имало прилике да заврше можда две или три генерације, а која се звала Средња школа просветне струке. После завршене наведене средње школе – просветне струке, где сам стекао извесна сазнања о изузетно великом значају васпитачког позива не само у индивидуалним, већ и у опште друштвеним релацијама определио сам се за студије на Педагошкој академији у Новом Саду.

2. Прво сте завршили за васпитача у Новом Саду, а потом сте уписали смер разредне наставе код нас. Која је била Ваша мотивација за упис на Учитељски факултет у Сомбору? Шта је то превагнуло да „победи“ Сомбор, а не Ваш тадашњи матични факултет?

Има више разлога. Пре свега, већ сам, као васпитач предшколске деце био у једном занимању које је најсродније занимању учитеља. Желео сам после завршене више школе стећи факултетско образовање. Разлог због којег сам донекле променио занимање (прешао од васпитача предшколске деце у занимање учитеља) био је највише то што је тада Учитељски факултет у Сомбору (данас Педагошки) омогућио свима који су завршили вишу васпитачку школу да наставе своје студије. Како тада у Сомбору то није било могуће у занимању васпитача онда ми је била једина могућност да се преквалификујем, односно да са завршеном III и IV годином постанем учитељ или наставник разредне наставе. После тога, у тој струци и томе припадајућем пољу

науке логичне су биле и моје магистарске и докторске студије.

3. Занимање учитељ и васпитач имају доста сличности, али и пуно разлике. Радите сте и као васпитач и као учитељ, па сте имали могућност да сагледате и једну и другу професију. Који посао Вам је било теже радити и због чега?

Тачно је да сам радио као васпитач у Дечјем селу у Сремској Каменици и као учитељ у Основној школи „Свети Сава“ за образовање одраслих. Моја процена о томе која је сличност или разлика између васпитачког и учитељског позива не би могла бити потпуна, јер, тамо где сам ја радио, није реч о једној типичној предшколској установи или једној типичној основној школи.

Да ли је теже бити васпитач или учитељ, моје искуство на то не може дати одговор, јер су моја професионална искуства неупоредива. Међутим, ипак би се, у вези с тим, могло рећи следеће: што је нижи или млађи узраст деце са којом васпитач или учитељ ради утолико је њихов посао не само значајнији и одговорнији, већ такав посао захтева и највећи ниво стручности, јер што се на овом узрасту развојно-васпитно пропусти то се касније не надокнађује. Можда је управо то и један од основних разлога због којих је образовање учитеља свугде у нашој земљи још од 1993. године подигнуто на факултетски ниво, а на много данашњих учитељских или педагошких факултета и образовање васпитача. Исто тако, ово је и разлог да се занимање васпитача и учитеља не може упоређивати толико са аспекта тежине колико са аспекта васпитних метода којима се васпитач и учитељ користи. Код васпитача доминира игра, а код учитеља уз то и високе способности, креативност и друга средства којима своје ученике мотивише да свако од њих испољи себе у смислу способности, интересовања, потреба итд. и на тој основи оствари оно што зовемо највишим

могућим нивоом индивидуалне или личне успешности, а то је и сврха или циљ васпитања.

4. Радили сте као васпитач у Дечјем селу СОС „Милорад Павловић” у Сремској Каменици у које су смештена деца без родитељског старања. Колико је било захтевно водити бригу о таквој деци и стећи њихово поверење?

Дечје село „Милорад Павловић”, у којем сам радио, више сам перципирао и као васпитач доживео као једну специфичну социјално-заштитну установу и као установу која деци различитих узраста, па и омладини, треба да надомести недостајуће природне родитеље, њихов дом и породицу. Васпитаници те врсте се за своје васпитаче толико вежу да се морате трудити да им на неки начин будете недостајући родитељи, браћа, сестре и сва друга родбина. Да ту улогу заиста морате савесно одиграти познато је и на основу психолошких налаза да деца која су у раној младости ускраћена у погледу родитељске бриге, љубави и васпитања, пропорционално времену свога живота у домовима или у туђим породицама остају ускраћена и на плану интелектуалног развоја (интелигенције). О емоционалном да не говоримо.

5. Након тога, били сте предавач у Основној школи за образовање одраслих „Свети Сава” у Новом Саду. Колико се рад са одраслима разликује од рада са децом?

Када је у питању моје учитељско искуство у основној школи за образовање одраслих и оно је нетипично. Највише због тога што је ово популација ђака различитог узраста и социо-економског, географског, културног и сваког другог простора. Они су због мноштва различитих фактора били онемогућени да се на време образују у редовним школама, а онда су се у овој школи нашли и због различите мотивације, као и мноштва других околности (рат, сеобе са Косова и Метохије или других простора, родитељска или друштвена небрига итд). Што се тиче одраслих полазника приметио сам да су они били веома мотивисани да стекну и формално основношкол-

ско образовање. Највише због посла, а онда и да буду позитиван пример својој тренутној или будућој деци. Свакако, образовно-васпитни рад са овом категоријом полазника има доста другачији, како то кажемо, андрагошки третман.

6. Да ли је тешко младом наставнику да изгради ауторитет у одељењу где су сви ученици старији од њега?

Када говоримо о стицању педагошког ауторитета, ако је учитељ млађи од својих ученика да се учити познато правило да се и овде, као и у случају млађих, ауторитет стиче не претњама, строгоћом, постојећом позицијом и другим заосталим, назовимо их „васпитним” средствима, колико испољеном стручношћу, искреном бригом за њихово напредовање, разумевањем, емпатијом, некривеним искреним позитивним емоцијама и другим средствима којима се одликују односи партнера који се обострано уважавају и који једино као такви одлучују или омогућавају комуникацију која је у оквирима савремено схваћене наставе и васпитања једино гарантује неки успех.

Но, све у свему ове прилике или ситуације у којима сам десетак година радио биле су ми драгоцене. Не само у личном или професионалном развоју, већ и у погледу тренутног сналажења у улози професора на Педагошком факултету у Сомбору.

7. Шта сматрате за Ваш досадашњи највећи успех у каријери?

Свакако је највећи успех у томе што радим оно што волим, а ја највише волим радити са младима. Уосталом, није непознато да од три мотива, међу којима су висина зараде, могућност рада са младима и што чешћа прилика да се буде са својим колегама наставницима, највећи број просветних радника је своју љубав према деци сматрао разлогом који их је највише определио да буду оно што јесу – просветни радници. Можда је у другим професијама поредак тих вредности или мотива другачији, а овде је у питању просвета. Исто тако, мојим већим досадашњим каријерним успехом могло би се сматрати и то што сам у

свим годинама рада од својих студената био оцењиван са оценом већом од девет.

8. Како волите да проводите слободно време?

Када ме питате о слободном времену и како га проводим, увек помислим на то како је некада неко рекао да је човек богат заправо онолико колико има слободног времена. Управо због тога тежио сам томе да га имам

много, али и да га квалитетно утрошим... Обично се од некога ко је Универзитетски наставник очекује да има различита интересовања, тако је и мојем случају, па и више од тога. Позориште посећујем од малих ногу те сам имао среће да уживам у многим великанима нашег глумишта који нажалост одавно нису међу нама међу којима би нарочито истакао Бату Стојковића, Зорана Радмиловића,

Властимира Стојиљковића, као и многе друге. Такође, оно што сам одувек волео била је светска и национална историја, као и многобројна доступна и мало мање доступна литература, вероватно зато што је у протеклим деценијама много тога било забрањено, а ми љубитељи правих информација, шта друго него, забрањено воће увек је најслађе. Музика, срећа је моја да сам одрастао на квалитетној рок музици и новом таласу, мада било је ту и мало тврђег звука, тако да је фонотека прилично богата и увек доступна. Када се осврнем уназад, имам утисак да моје генерације нису толико биле изложене шунду. Некако, или си био за ове урбане или си био за оне друге, нисмо се мешали и тако смо и опстали. Што се тиче филмова, европски филм је за мене на првом месту у пуном смислу те речи, мада треба обратити пажњу и на оно што се ради с оне стране „баре“, јер ту и тамо ураде и они нешто квалитетно за релаксацију, а да притом не потроше силне милионе. Уз слободно време не сме се изгубити из вида потреба за перманентним стручним усавршавањем, у смислу праћења научно-стручних достигнућа на пољу педагошких наука, а онда и властитог ангажовања у смислу припреме и публиковања научних радова, што је и потврда професионалне компетентности за радно место на којем се налазим.

9. Да ли имате неки хоби?

Сада улазимо у мој свет! Увек сам се плашио питања, добро момак шта ти још знаш да радиш? Е, знам да ловим, рибу ловим, знам да управљам бродом на једра, да зароним са боцама уколико треба, нарочито сам вешт на мотоциклу, а ако изволите могу Вас и авионом пролетети... Да, управо тако, велике су те љубави можда баш због тога што сам привилегован да се бавим наставничким позивом где је свака могућа грешка врло брзо и исправљива, па ми је сваки хоби прилично ризичан где се грешка може догодити једном и никада више. Све је то нешто што вас држи у физичкој и менталној кондицији, а притом омогућава и евентуално додатни извор зараде. Поносан сам власник више кома-

да различитих мотоцикала за сваку прилику од дугопругаша преко спортских модела за тркачку стазу до оних који вас могу одвести до врха било које планине. Знате, мотоциклизам подразумева и начин живота, дружења, познанстава са различитим профилима људи од којих може много тога да се научи и усвоји. Тешко је кроз професионални позив остваривати искрена пријатељства, мада и она могу бити врло квалитетна и трајна, али, са људима који су остварени на својим пољима и притом воле оно што волите и ви, успех је загарантован! Ваздухопловство! Остварење свих дечачких снова. То је тек нешто посебно! Велика је моја срећа када је код мене то препознао један диван човек, рекао бих, ваздухопловни педагог и инструктор летења по имену Радован Шегрт, искусан пилот ЈАТ-а који ме је за кратко време на своју одговорност увео у тај неописиво диван свет и омогућио више од стотину сати активног летења на различитим типовима авиона. На питање „Да се поново родим, да ли бих свој живот осмислио на исти начин?“, искрен да будем, одговорио бих

„Да, с тим што бих летење такође претворио у свој професионални позив“.

10. На самом крају, шта бисте поручили студентима који тек треба да изграде себи пут у одабраној професији?

Да имају на уму оно што су још старогрчки филозофи приметили да Атињани неће много штетовати ако их западну лоше ципеле, одећа и томе слични неквалитетни производи, колико ће изгубити, они и држава у целини, ако их васпитавају неуки васпитачи или учитељи. Тим пре, што ниједна професија не чини допринос индивидуалном, друштвеном, општекултурном, научном или било којем другом бољитку колико просветна.

Исто тако, ни ми данас, својим односом према студијама, односно према професији за коју се припремамо, не смомо изневерити очекивања наше деце или будућих ученика, њихових родитеља и друштва у целини јер би им то била подвала. Њима су потребни не било какви васпитачи и учитељи, већ само НАЈБОЉИ!!!

Катјарина Плазинић

Једно путовање у Праг

Постоји много дестинација које можете узети у обзир приликом планирања путовања, као што су Париз, Венеција или Барселона. Град који би свакако требало узети у обзир јесте Праг.

То је прелеп средњовековни град, престоница Чешке, који лежи на реци Влтави. Улице Прага карактеришу различити архитектонски стилови, од барока и ренесансе, па све до кубизма и неких других стилова двадесетог века. Постоји толико занимљивих локација у граду да је немогуће све обићи у једном дану. У Прагу за свакога има по нешто занимљиво: музеји, галерије, историјске знаменитости, ресторани са одличном храном у којима се служе како домаћа тако и страна јела. За почетак би било довољно прошетати градом како би осетили чари Прага, оријентисали се и сазнали нешто о занимљивим локалитетима. То можете урадити сами или учествовати у једној од многих тура које свакодневно почињу у центру Прага. Када сте већ у центру града нећете моћи да не уочите велики Астрономски сат, трећи најстарији астрономски сат на свету. Било би лепо да се тамо задесите у тренутку када сат откуцава пун час, како бисте сведочили представи коју вам приређују фигуре које на само пар секунди излазе из сата.

Такође, у центру посетите Староградски трг и цркву Светог Николе која је отворена за посетиоце током целог дана. Када су музеји у питању, места која не смете пропустити су Кафкин музеј и Национални музеј Прага. Као највећу атракцију града можемо издвојити Прашки замак на обали Влтаве. Овај замак је

један од највећих на свету у чијем склопу се налази више цркви, а између осталих и предивна готска црква Светог Вита која заузима већи део замка. Како бисте се опустили и истовремено наставили да разгледате град

препустите се дужем крстарењу Влтавом. Током крстарења имаћете прилику да разгледате комплетан обалски део града и видите многобројне мостове, као што је славни Карлов мост.

Уколико одлучите да посетите Праг за време новогодишњих празника бићете у прилици да посетите божићни вашар који се налази на Староградском тргу. Имаћете осећај да ходате средњовековним Прагом. Чари вашара и архитектура којом зрачи град дају бајковит осећај. Ни дочек Нове године у овом граду вас сигурно не би оставио равнодушним. Праг

је један од најпопуларнијих Европских градова за дочек Нове године, и тада нарочито привлачи огроман број страних туриста. За време празника одржава се много позоришних комада, изложби, опера и балета, тако

да и љубитељи уметности могу одлично да се проведу. Ко жели нешто живљу атмосферу и провод, може отићи на неки од музичких фестивала. Још један леп догађај коме се може присуствовати је паљење фењера на Карловом мосту у духу старих времена.

У било које доба године да посетите Праг сигурно се нећете покајати. Постоји још много занимљивих локалитета у овом граду, и зато би најбоље било да га сами посетите и уверите се.

Пейар Зорић
Нела Карамарковић

Е-књига vs штампана књига

ЛИЦА И ЛИЧНОСТИ:

ШТАМПАНА КЊИГА, ветеран библиотека и читаоница, миљеник читалаца широм света, умишљена

Е-КЊИГА, придошлица пуна визија и жеља за иновацијом, дрска

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА, стара, трошна, мудра

ЧИТАЛАЦ, у посети библиотеци ради припреме семинарског рада

БИБЛИОТЕКАР, строг и љубазан, услужан и прекоран, оличење стереотипа

Просторијама библиотеке се као и увек протеже тишина коју ремети само повремено накашљавање и зујање компјутера.

Е-КЊИГА: (Гиздавим кораком улази право према ЧИТАОЦУ који седи нагнут над компјутером). Добро си урадио што си ме тражио; треба да држиш корак с' временом!

ШТАМПАНА КЊИГА: (На те речи скаче са полице). Којешта, шта ће ти овај балоња? Људи су ме деценијама читали и ништа им није фалило!

Е-КЊИГА: Умукни дртино матора; времена се мењају!

ШТАМПАНА КЊИГА: Молим? Какво неваспитање!

БИБЛИОТЕКАР: (Упути једно оштро: „Шшшш“, као опомену ШТАМПАНОЈ КЊИЗИ да мало стиша своје страствено разлагање али она се не да омести).

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА: (Ушуњава се на сцену и присуствује расправи).

ШТАМПАНА КЊИГА: Мораш да поштујеш старије! Људи су ми поверили да чувам сва знања овог света! Без мене, људи би још живели у средњем веку!

Е-КЊИГА: (Гласно зевну). Зашто мислиш да си незаменљива? Људи су и мени поверили своје драгоцене знање, али ја не заузимам простора колико и ти - библиотека од неколико хиљада наслова стане у џеп и тежи мање

чак и од једне просечне књиге!

ШТАМПАНА КЊИГА: (Гласно се насмеја). Тачно, не заузимаш простора колико и ја, али подаци које складиштиш су подложни кварињу и губљењу док у мени остају заувек! Уосталом, не знам ни зашто се расправљам са тобом кад ја пружам ЧИТАОЦУ независност од струје, интернета, као и разних уређаја који служе као посредници између читаоца и тебе, тако да је избор очигледан.

КОРИСНИК: (Непријатно му је јер је изазвао препирку, покушава да се искраде).

Е-КЊИГА: (Зауставља ЧИТАОЦА и обраћа му се директно). Ако изабереш мене ЧИТАОЧЕ, нећеш допринети крчењу шума ради израде папира, ШТАМПАНА КЊИГА је покушала да те обмане прећутавши да она може да изгори или иструли, док се е-књиге могу безбедно складиштити у дубинама интернета путем „cloud“ технологије, а неки е-читачи су чак и водоотпорни.

ШТАМПАНА КЊИГА: (Насилно окреће ЧИТАОЦА ка себи). Није ни Е-КЊИГА тако невинна! Термоелектране раде на угаљ, а велику штету доприноси и градња хидроелектрана, о зеленој енергији можемо да расправљамо али истина је да још нисмо на одрживом нивоу, а енергетске потребе и даље расту.

КОРИСНИК: (Побеђено присуствује даљној расправи).

Е-КЊИГА: (Прекрштених руку, лупка гласно ногом у намери да омете ШТАМПАНА КЊИГУ).

Библиотекар: Шшш!

Е-КЊИГА: (Стаје са лупкањем и упућује бесан поглед библиотекарју).

Е-КЊИГА: Свеједно, није истина да ШТАМПАНА КЊИГА пружа комплетну аутономију од струје, или препоручујеш нашем драгом ЧИТАОЦУ да и даље квари очи уз свећу као у средњем веку? Пошто е-читачи поседују технологију е-мастила, екран троши струју само у тренутку мењања странице и светло није потребно за приказ текста или слике, те е-читачи могу да држе батерију и до месец дана, а чак и најзахтевнијем читаоцу ће пружити до недељу дана читања пре него што мора поново да потражи утичницу. Такође, књигама је могуће приступити у свако доба дана и са било ког места које је под све већим домаћајем интернет мреже.

ШТАМПАНА КЊИГА: Мене кривиш да људи квари вид, а тебе да би читали морају да напрежу вид на екрану!

Е-КЊИГА: Ти баш лупеташ! Иста технологија која е-читачима омогућава уштеду струје постиже и пријатније читање - осветљење није потребно за приказ слике, те ЧИТАЛАЦ може да ме чита на сунцу баш као и тебе без пресијавања екрана, док ноћу може да ужива у благо осветљеном екрану, јер светлост не иде од екрана ка лицу, него је расвета смештена у ивице екрана како не би замарала очи што смањује развој несанице, а уколико не видиш добро ЧИТАОЧЕ - можеш и да повећаш текст уместо да те жуљају наочаре или да се напрежеш над лупом.

ШТАМПАНА КЊИГА: (Зева на глас).

Библиотекар: Шшш!

ШТАМПАНА КЊИГА: (Ни не обраћа пажњу на БИБЛИОТЕКАРА). Е сад те имам! Књиголупцима ништа не може заменити осећај који пружају листови књиге под прстима, мирис свеже штампе, као и улазак у лепо уређену библиотеку или књижару пуну примамљивих наслова. За библиофиле књиге су пријатељи

уз које ће се склупчати током кишног дана и који ће им пружити осећај безбедности током хладне ноћи. Електронска књига наспрам њих делује хладно и без емоција и читалац са њом теже остварује емоционалну везу - е-читачи су само још један у низу уређаја као што су телефон и рачунар. Такође, књижне илустрације дигитализацијом губе на својој раскоши, а твоји вољени е-читачи нису у стању да прикажу слику у боји.

БИБЛИОТЕКАР: (Одушевљено тапше).

ШТАМПАНА КЊИГА, Е-КЊИГА, ЧИТАЛАЦ: Шшш!

Е-КЊИГА: Истина. (Признаје једва чујно).

ШТАМПАНА КЊИГА: (Обраћа се Е-КЊИЗИ пренаглашеним маниром). Молим?

Е-КЊИГА: (Признаје поново, сада мало сигурније). Истина је да е-књига не може у потпуности да замени чулне стимулације које читаоцима пружа права књига, али није фер ни да ме поредиш са телефоном и слично. Е-читачи макар настоје да приближе тај осећај читаоцима - екран је храпав како би имао осећај папира и доступне су разне футроле дизајниране по узору на корице књиге - од кожних повеза, па до ушивених корица. Истина је такође и да је технологија е-мастила лимитирана монохроматски, али у развоју је наредна генерација е-читача који ће поседовати сличну технологију али у боји.

ШТАМПАНА КЊИГА: Напокон да и Е-КЊИГА мало сиђе са свог пиједестала! (Погледа ка БИБЛИОТЕКАРУ). Знам - Шшш! (Наставља да се обраћа Е-КЊИЗИ). Папир не пружа читаоцу само тактилне емоције, на мојим страницама читаоци често користе маргине да воде белешке, те да учине примерак дела заиста својим.

БИБЛИОТЕКАР: (Седа поред читаоца са подједнако пораженим ставом).

Е-КЊИГА: Мислиш на оне жврљотине! Ти стварно ниси у току са временом. И е-читачи поседују могућност вођења белешки, али и могућност да користе уграђени речник или да потраже реч или појам на интернету.

ШТАМПАНА КЊИГА: Ту сам те чекала! Истраживања показују да читање са папира поспешује схватање и памћење прочитаног текста јер читаоца интернет стално омета!

Е-КЊИГА: Мислиш на читање путем рачунара, телефона или таблета. Е-читачи су дизајнирани са наменом да оптимизују искуство читања, те не поседују апликације које би могле читаоцима да одвлаче пажњу. Интерактивност и мултимедијалност не мора обавезно да буде негативан фактор. Моје колегинице е-књиге могу да садрже текстове намењене бољем савладавању градива, неки читачи имају могућност приказивања текста симултано са аудио књигом или текста који садржи речи потражене путем речника како би читаоцу помогле у усвајању нових речи. Интерактивност пружа и прегршт других услуга попут кувара који садржи калкулатор мера за састојке или интерактивних књига за децу. Уосталом, целе књиге су претраживе, те омогућавају читаоцу да брзо пронађе неку фразу или да се подсети о неком карактеру или догађају, а и сам распоред књиге функционише попут интернет линкова, смањујући потребу за прелиставањем.

Е-КЊИГА: (Застаје замишљено, а затим прекида ШТАМПАНА КЊИГУ која је таман кренула нешто да изговори): Ја доприносим и демократизацији знања које ти тако љубоморно чуваш! Многи формати и наслови су доступни без накнаде и е-књиге се лако умножавају. Када је Русијом завладала несташница папира, аутор вишеструких бестселера Пауло Коељо је подстакао читаоце да деле пи-

ратску верзију књиге. Када је књига напослетку постала доступна у Русији, остварила је неоčekивано високу продају, те је њен успех инспирисао неке књижаре да поклањају електронске примерке како би поспешиле продају штампаних издања.

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА: Ту сам вас чекала!

БИБЛИОТЕКАР: (Ставља прст на уста да каже „Шшш“, али је ту прекида Е-КЊИГА).

Е-КЊИГА: А ко си ти?

ГЛИНЕНА ПЛОЧА: Пре него што су људи писали на папиру писали су на папирусу и кожи, а пре него што су писали на папирусу и кожи – бележили су информације на мени.

ШТАМПАНА КЊИГА: А одакле ти овде?

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА: Искрала сам се реставратору да видим мало шта ради младеж.

Е-КЊИГА: Сјајно, још један фосил!

ШТАМПАНА КЊИГА: Мораш да поштујеш старије од себе!

Е-КЊИГА: Боља сам и од тебе и од глинене плоче и од папиросуруса заједно!

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА: Људи су користећи папирус и мене, социјално и интелектуално напредовали и створили цивилизацију у којој су створили папир, а потом и машину за штампање, створивши тиме штампане књиге, а у књигама су бележили знање које је довело до развоја тебе.

БИБЛИОТЕКАР, ЧИТАЛАЦ: (Почињу да тапшу).

ШТАМПАНА КЊИГА, Е-КЊИГА (Погледају се, рукују се, придружују се тапшању).

ГЛИНЕНА ТАБЛИЦА: (Клања се).

СВИ: (Тапшање престаје, док се гледају међусобно, те потом сви погледају у БИБЛИОТЕКАРА, оклевају тренутак, окрећу се ка публици.) Шшшш!

СВИ: (Наклоне се).

Андреј Палић

Будући учитељи као глумачке звезде

Поводом обележавања јубилеја 240 година од оснивања прве школе за образовање учитеља на српском језику, на дан Педагошког факултета у Сомбору, 15. новембра, премијерно је изведена представа „Мразовић: дидактичка антидрама“, по тексту и режији проф. др Миливоја Млађеновића. У представи су играли глумци сомборског Народног позоришта Марко Марковић, Ивана В. Јовановић и Срђан Алексић, студенти Миона Илић, Марина Милошевић, Мирослава Палалић, Сања Болобан, Богдан Попов, Марко Мартиновић и Милош Боц, те др Наташа Гојковић, професорка

енглеског језика. Замолили смо учеснике у овој представи да нам пренесу своје импресије.

Марина: Пројекат под називом „Мразовић“. Звучи озбиљно, омладини прилично страшно, па је обично прва реакција: „Ко је уопште Мразовић?“. Овом представом смо хтели да покажемо управо то: ко је, какав је био и какав је могао да буде. Када ми је професор Млађеновић рекао да ће припремати нешто за значајан јубилеј за образовање учитеља и питао ме да ли бих учествовала, поучена ранијим искуством сарадње са њим, без оклевања сам прихватила.

А онда пробе у позоришту, прелепом сомборском позоришту... До тада сам позориште посећивала само као део публике, и увек се дивила оним људима који су на „даскама које живот значе“. Сада сам се и ја нашла на тим даскама, па макар као статиста или музичка пратња, а још сам добила и понеку реченицу.

Мислим да свако од нас дугује велику захвалност глумцима, али и свим људима који тамо раде (Марку, Ивани, Срђану, Биљи, Сањи, и другим дивним људима чија имена нисмо знали, а који су нам излазили у сусрет), што су

имали воље и стрпљења за нас, и што су нас са добродошлицом примили у позориште. Верујем да се колеге слажу са мном да је ово велико искуство за нас које ћемо дуго памтити, и увек се радо сећати понеке реченице, начина изговора истих, смеха на сцени и ван ње, костима, шале у паузама...

Мирослава: Када сам добила понуду од професора Млађеновића, помислила сам да нећу успети да одговорим на задатак како би требало. Међутим, професор ме је охрабрио и пристала сам да се упустим у авантуру. Нарав-

но, нисам се покајала. Богатија сам за једно прелепо искуство и за све те дивне људе који су закорачили у мој живот. Хвала им на свим саветима и данима пуним среће и осмеха. Велико задовољство је било радити са глумцима као што су Ивана, Срђан и Марко, али и са свим осталим дивним људима који су део овог пројекта. Пре свега да им се захвалим на подршци коју су нам пружили. На пробама је било помало напорно, али веома забавно и сваки пут другачије. Одговорност коју смо имали као студенти била је велика, али смо успели сви заједно да је оправдамо. Препуна сам утисака које сада баш и не могу речима да вам опишем, јер је много лепше то што носим у себи од било које речи. Хвала професору на поверењу. Пресрећна сам што сам у тој авантури остварила своју жељу, а то је да станем на сцену као што је сцена Народног позоришта у Сомбору. Моји утисци су прелепи сада када се окренем иза себе и погледам све оно што смо заједно урадили. Не желим да вам преносим све импресије, много је лепше када сами доживите то. Један мали савет, немојте одбијати изазове који вам се нуде, јер сваки изазов је ново богатство у животу.

Сања: Предлог да учествујем у представи професора Миљивоја Млађеновића добила сам од моје драге колегинице Мирославе. Иако сам у почетку била веома скептична, све је то нестало у трену када сам се нашла на сцени. Велику подршку у свему томе пружали су нам дивни глумци, Ивана, Срђан и Марко. Читав тај глумачки свет на мене је оставио веома велики утисак. Драго ми је што сам имала прилику да будем део овог пројекта, јер сам упознала много дивних људи и засигурно, успомене које сам понела из позоришта заувек ће ми остати у сећању. Било би веома лепо када би чешће организовали овакве пројекте које доприносе развоју нашег факултета.

Бојдан: Ово ми није био први наступ у Народног позоришту у Сомбору, али могу рећи да сам први пут истински „осетио даске“ под ногама. Контакт са глумом имао сам још од малих ногу, а ова представа и интензивнији начин рада, самог вежбања за мене је био и те како занимљив изазов. Лепо је што млади, студенти Педагошког факултета добијају

шансу да испоље своје таленте на разне начине, па и на овај. Професору Млађеновићу велико хвала за указано поверење, за знање које нам је пренео и које и даље преноси. Хвала и глумцима који су били изузетно љубазни и који су сарађивали са нама. Поносан сам што сам био део једног овако великог пројекта и могу рећи да не жалим ни за једним тренутком проведеним у припремању ове представе. Свим учесницима у „формирању“ представе свако добро, а студентима могу да поручим само да грабе сваку прилику која им се нуди и да „освајају“ овај свет.

Миона: Изазов је био стати на сцену Народног позоришта у Сомбору. Током припрема и многобројних, помало напорних, проба, у паузама, имали смо прилику да уживамо у несвакидашњем ентеријеру које нам је пружило позориште. Вредело је, заиста. Када смо чули коментаре публике, добивши заиста лепе критике, увидели смо колико смо истински уживали у процесу стварања таквог дела. Професор Млађеновић је увек препун иновативних идеја, што сам имала прилику да увидим и током сарадње на претходним пројектима приликом обележавања других јубилеја, али овај је, по мени, био „круна“ свега што смо до сада радили са њим. Као студент, можда последњи пут имам прилику да учествујем у најлепшим дешавањима на Факултету, по којима ћу свакако највише и памтити своје студије. Имам велику жељу да истакнем и топлу атмосферу којом смо дочекани у Позоришту, најпре од стране глумаца с којима смо сарађивали, а потом и од свих осталих, а не мање важних актера у припремању представе. Било ми је посебно задовољство сарађивати са овим дивним људима. Такође, ово је била прилика и да се боље упознамо и дружимо са колегама са других година. Срдачно препоручујем свим нашим студентима да се одазову на оваква окупљања, јер су успомене и пријатељства која се изроде из тога нешто што се заувек памти.

Бојдан Појов
Марина Милошевић
Миона Илић
Мирослава Палалић
Сања Болобан

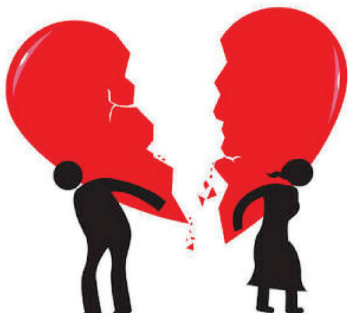
Топ 10:

најглупљи изговори за „давање корпе“

Колико пута сте били у ситуацији да чујете једно, а знате да значи нешто друго? Будимо поштени, бар једном. Само за вас, сумирали

смо десет најчешћих изговора за одбијање које смо чули, користили или прочитали на нету. Уживајте!

	ИЗГОВОР	ТУМАЧЕЊЕ ЖЕНА	ТУМАЧЕЊЕ МУШКАРАЦА
1.	Још увек волим бившу/ег.	Бивши изгледа боље од тебе и пре бих опет са њим него са тобом.	Ружна си.
2.	Останимо само пријатељи.	Добар си дечко, али ми се ни мало не свиђаш. Штета што си фин и пристојан иначе бих те лакше одбила.	
3.	Тренутно се концентришем на студирање.	Немам времена за губљење на особе као што си ти.	
4.	Није до тебе, до мене је.	До тебе је!	
5.	Мој живот је тренутно сувише компликован.	Не пада ми на памет да будем са тобом!	Имам девојку.
6.	Не гледам те на тај начин.	Волела бих да те не гледам уопште.	
7.	Можеш ти имати много бољу прилику од мене.	Никад бољу наћи нећеш!	
8.	Потребан ми је мој лични простор.	Не морамо да се виђамо стално. Још боље, хајде да се не виђамо уопште.	Немам празну гајбу.
9.	Тренутно нисам спреман/спремна за везу.	Нећу да се везујем, хоћу да се још мало излудим.	
10.	Чујемо се за кафу.	Не видимо се више никад у животу.	

Наша књижевност

Стадо

Када се једном без талента
родиш,
И рука ти нема варнице
додир,
И ништа ти се по шупљој
глави не врти,
Површних ствари џепови
пуни,
А Ти се и даље трудиш да
мислиш,
Иако све што кажеш смисла
нема,
Завидиш другом што боље све
види,
Па користиш сплетке и кварна
дела,
Јер све што те чини то је
шака јада,
И ближњи те твој не гледа
више,
Не постоји особа којој си
драга,
Налети мисао а ти мислиш
нада,
Када си то постао део стада?

Да смо знали

Да си знао к`о што ниси,
Када спавам,
Када сањам,
Када маштам,
Кад се смејем,
Да л` сам здрава или венем.

Да сам знала к`о што нисам,
Када радиш,
Када мислиш,
Када возиш,
Када једеш,
Да л` си добро или ниси.

Не би било ове туге,

Ове зиме,
Ове сете,
Да сам знала к`о што нисам,
Дал` да одем ил` да скренем.

Опроштајна

Жена сам што зна са собом,
вечност сам ја могла сама,
самоћа ми није драма,
али не знам шта ћу с тобом.

У фиоку коју ја да ставим
заборава један део,
дал` си црн или си бео,
са именом лажним или правим.

Иди, путуј другим летом
Не замишљам то што није,
немам снаге и инспирације,
ни да те мирим ја са светом.

„Ако“

Ако се појави неко,
ко ће више да ме љуби,
ко ће више да ме грли,
ко ће више да ме зове,
ко ће више да ми пише,
ко ће више да ми дође.
Немој да ти буде жао,
што је могло а ево прође.

Ако чујеш да сам срећна,
немој и то да ми квариш.
Ако одем на крај света,
немој опет да ме пратиш.
Што је сада – неће бити,
Друге жене исто греше,
док је моје пажње теби,
мислиш никад проћи неће.

Ако одем к`о што мислим,
и добром човеку руке пружим.

Немој да се кајеш онда,
што се другим телом дружим.
А могли смо кутак свити,
децу имати и радосна лета,
Могли смо једно бити,
љубав крити, каква штета.

(Не) познавати тебе

Познавати тебе је имати мали
прозор „отворен на кип“ у
веома великој и загушљивој просторији.

Познавати тебе је удахнути
тренутно свеж ваздух, а
затим се вратити на други крај собе.

Познавати тебе је лечити
модрице и ране недељама
после сусрета са лошом
срећом.

Познавати тебе је живети у
мрачној и влажној кутији под
својом властитом жељом и
вољом.

Познавати тебе је бити
свестан да то значи уопште
те не познавати, а веровати
у другачије.

Милена Ференчевић

Фотографије наших уметника

Марија Андријин, студенткиња је четврте године нашег факултета на смеру Дипломирани васпитач. Ретко од данашње омладине чујемо да су срећни, задовољни, и не видимо их да су насмејани иако су у том тренутку на неком њима значајном месту. Углавном се своди на опште незадовољство у друштву ком се лако препустимо. Битно је све ово споменути када је о Марији реч, јер је она управо супротно од наведених карактеристика омладине. Свом окружењу несебичан је пријатељ, а позитивности у ставовима и размишљању о животу јој не мањка. Марија је неко ко ради све оно што воли, а када се нечему посвети онда је у томе истрајна, све док она није задовољна резултатом. Воли да путује, некада је то буквално вишесатно путовање у неки од градова Европе, а некада преко ситно куцаних слова на неколико страна хартије, уз главну јунакињу романа који чита.

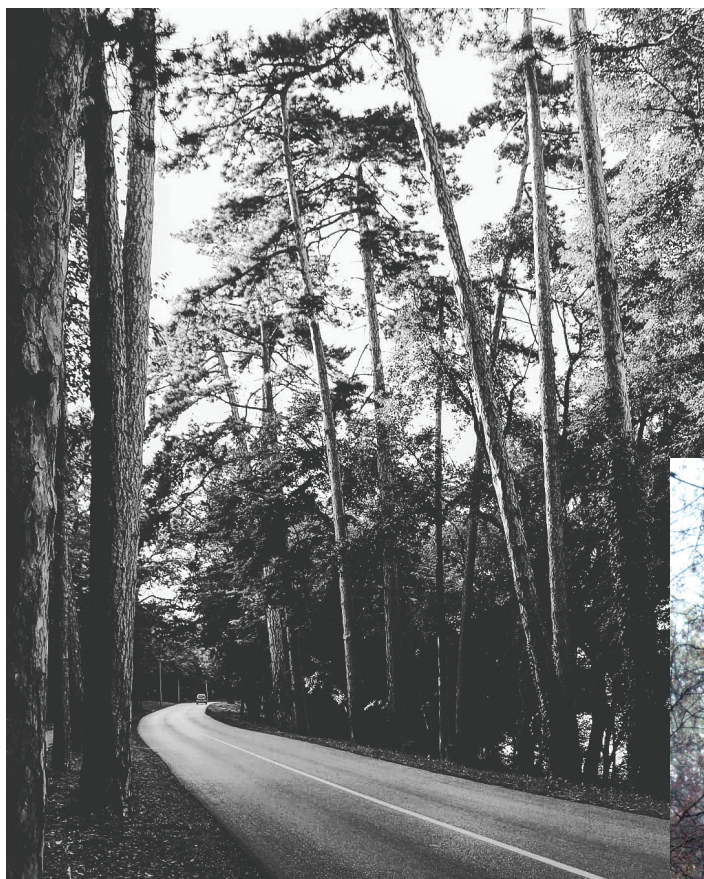
Интересовање за фотографију јавило се још у тинејџерским данима, а пре неких годину дана почела је јавно да се бави овим хобијем, за који каже да је њена страст. Оно што највише фотографише јесте природа, грађевине и ентеријери. У томе највише ужива и то

је оно што на њу делује умирујуће. Поред наведеног, Марија воли да фотографише и животиње, у чему јој њен пас несебично помаже. Спремна је да неколико сати проведе у тражењу савршеног угла или чекању тренутка, како би фотографија приказала све оно што је Марија видела.

Сомбор сматра изузетно фотогеничним градом, и ужива претварајући тренутке Сомбора у успомене. Кроз фотографију ствара свој унутрашњи свет, иако је он свима доступан. Наша уметница га сматра јединственим, јер га забележи баш онако како је то њеном оку видљиво, и из неког њеног угла. Оно што је интригира јесу апстрактне слике у оку које воли да претвори у фотографију. Радује се сваком новом дружењу са пријатељима и колегама, воли да им посвети време, али и да апаратом забележи њихове заједничке тренутке.

Марија има јавни профил на друштвеним мрежама („Vortex moments“ - у слободном преводу: „Тренуци позитивности“) на ком се могу погледати њене фотографије.

Марина Милошевић

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

www.ref.uns.ac.rs

www.bef.uns.ac.rs

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!